

Сучасна історія митниць Закарпаття

Проголошення незалежності України дало потужний поштовх для створення нових та розбудови існуючих митних органів.

Законодавчою основою організації митної справи в країні та утворення митної системи стали, зокрема, Закон України «Про митну справу в Україні», прийнятий 25 червня 1991 року, Закон «Про Єдиний митний тариф» та Митний кодекс України, введені в дію впродовж 1991-1992 рр. Пріоритетом розвитку митної справи було облаштування кордонів та належний захист економічних інтересів.

Указом Президента України від 11 грудня 1991 року «Про утворення Державного митного комітету України» створений центральний орган державного управління у галузі митної справи - Державний митний комітет України. Основним завданням Держмиткому визначено забезпечення захисту економічної безпеки України, додержання законодавства про митну справу, здійснення митного контролю та оформлення.

У період становлення незалежної України митниці Закарпаття були одними з базових у процесі розбудови митної служби України. Саме закарпатські митники забезпечували процес митного контролю та оформлення пасажирів і вантажів через пункти пропуску, що створювалися на кордонах із Росією, Білорусією та Молдовою, аж поки там не почали самостійно працювати підготовлені місцеві кадри.

Крім уже існуючих на території області Чопської та Ужгородської митниць, на базі підрозділів Чопської митниці, дислокованих у пунктах пропуску «Дзвінкове», «Косино», «Лужанка» та на залізничній станції «Батево», створена Берегівська митниця, створено Дяківську митницю, до складу якої увійшли підрозділи в пунктах пропуску «Вилок» та «Дяково».

На території Рахівського та Тячівського районів створено Рахівську митницю. У новому форматі стала функціонувати і Ужгородська митниця.

Створення нових митних установ обумовлювалося зростанням потоку автотранспортних засобів, вантажів та пасажирів, які переміщувалися через державний кордон незалежної України, а також розширенням зв'язків з іноземними державами.

Передумовою для цього стала відмова держави від монополії зовнішньої торгівлі. У зв'язку з цим, сфера діяльності митних органів розширилась на всю територію країни. Тому у складі митниць Закарпатського регіону створено спеціалізовані вантажні підрозділи, які контролювали потік вантажів через державний кордон, їх надходження на адреси учасників ЗЕД та відправлення закордонним контрагентам.

У 1996 році проведено об'єднання Дяківської митниці з Виноградівською та у подальшому у тому ж таки 1996 році відбулося об'єднання Рахівської митниці із Берегівською митницею. Згодом були об'єднані Виноградівська і Берегівська митниці в результаті чого була створена як правонаступник Виноградівська митниця.

У 1994 році усі митниці, розташовані на території Закарпатської, Чернівецької та Івано-Франківської областей увійшли до складу Карпатського територіального митного управління: Чопська, Ужгородська, Виноградівська, Берегівська, Рахівська, Дяківська, в Івано-Франківській області - Івано-Франківська митниця та у Чернівецькій області - Вадул-Сіретська та Кельменецька митниці. На той час у цій потужній митній установі на 36 митних постах на кордоні з Румунією, Молдовою, Угорщиною та Словаччиною трудилося понад дві тисячі триста осіб. У 1995 році урочисто відкрито новий міждержавний пункт переходу на українсько-словацького кордоні – «Малий Березний – Убля».

Навесні 2005 року на спільному українсько-словацькому кордоні відкрито новий міжнародний пункт пропуску для пропуску пішоходів та велосипедистів для громадян Словацької Республіки, України та держав Європейського економічного простору «Малі Селменці – Вельке Слеменце».

У 1996 році Указом Президента України створено Карпатську регіональну митницю, яка розпочала свою діяльність з квітня 1996 року. До складу регіональної митниці вже входило лише три митниці - Ужгородська, Чопська та Закарпатська. Карпатська регіональна митниця структурно входила в єдину систему органів Державної митної служби України і функціонувала до 01 липня 2005 року, після чого була ліквідована шляхом приєднання до Ужгородської митниці.

У ці роки активно розвиваються торговельні відносини України з європейськими державами. У 1997 році, у зв'язку із збільшенням транспортних потоків реконструйований та розширений транспортний міст через р. Тиса, який почав працювати по чотирьох смугах руху.

У 2000-2002 роках здійснена повна реконструкція митного поста «Тиса», яка проводилася за кошти міжнародної технічної допомоги по Програмі прикордонного співробітництва TACIS. Вартість робіт склала 2,9 млн. євро. Після завершення реконструкції митний пост набув сучасного вигляду.

У жовтні 2010 року до Чопської митниці було приєднано Ужгородську та Виноградівську митниці з метою оптимізації структури митних органів, розташованих на території Закарпатської області, яка стала єдиною митницею у Закарпатській області. У квітні 2013 році Чопську митницю реорганізовано у Чопську митницю Міндоходів, у листопаді 2014 року її було реорганізовано у Закарпатську митницю Державної фіскальної служби України із зоною діяльності – Закарпатська область. У 2019 році митницю було реорганізовано у Закарпатську митницю Держмитслужби, яка з 01.07.2021 реорганізована у нині діючу Закарпатську митницю з цією самою зоною діяльності.

Протяжність митного кордону у зоні діяльності Закарпатської митниці становить 467 км., зокрема:

- із Словацькою Республікою - 97,6 км., відкрито 5 пунктів пропуску;
- із Угорською Республікою - 133,1 км., відкрито 7 пунктів пропуску;
- із Румунією - 203,9 км., відкрито 6 пунктів пропуску (функціонуючих – 4);
- із Польською Республікою - 32,6 км., пункти пропуску на даний час відсутні.

Наразі у складі Закарпатської митниці функціонує 14 митних постів, у складі 11 з яких функціонує **19 пунктів пропуску, 18 з яких** розташовані на державному кордоні з суміжними державами (Угорщиною, Словаччиною, Румунією) та **1-го пункту пропуску для повітряного сполучення**, розташованого в міжнародному аеропорту «Ужгород».

Ще 3 митні пости («Ужгород-вантажний», «Мукачево», «Виноградів»), що розташовані на території області, здійснюють митні формальності у м. Ужгород, м. Мукачево та м. Виноградів зі своїми структурними підрозділами у м. Свалява, м. Берегово, м. Хуст, м. Тячів.

За категорією у зоні діяльності митниці функціонують:

- 18 міжнародних пунктів пропуску;
- 1 місцевий пункт пропуску.

За видами сполучення у зоні діяльності митниці функціонують:

- 9 пунктів пропуску для автомобільного сполучення;
- 7 пунктів пропуску для залізничного сполучення;
- 2 пункти пропуску для пішохідного сполучення;
- 1 пункт пропуску для повітряного сполучення.

З них 6 пунктів пропуску для змішаного сполучення:

- «Дякове» (для автомобільного та залізничного сполучення);
- «Солотвино» (для автомобільного та пішохідного сполучення);
- «Малий Березний» (для автомобільного та пішохідного сполучення);
- «Лужанка» (для автомобільного та пішохідного сполучення);
- «Косино» (для автомобільного та пішохідного сполучення);
- «Дзвінкове» (для автомобільного та пішохідного сполучення).

У сучасних реаліях повномасштабної воєнної агресії росії проти України Закарпатська митниця стоїть на сторожі економічної безпеки нашої Держави та активно бере участь у євроінтеграційних процесах і прагненнях України.

Важливим чинником діяльності митниці є боротьба з порушеннями митних правил та контрабандою.

Упродовж всього періоду дії правового режиму воєнного стану митниця посилює діяльність з даного напрямку та використовує усі наявні у розпорядженні інструменти та заходи для ефективної правоохоронної діяльності.

Окремі із показників діяльності за період воєнного стану.

Виявлення валюти.

17.02.2023 року у зоні митного контролю напрямком руху на «в'їзд в Україну» митного поста «Тиса» Закарпатської митниці у ході митного контролю у громадянина України виявлено не задекларовану валюту України у сумі 3 300 000 гривень.

11.05.2023 у зоні митного контролю напрямком руху на «в'їзд в Україну» митного поста «Астей» Закарпатської митниці у ході митного контролю у громадянина України виявлено не задекларовану іноземну валюту у сумі 120 000 доларів США.

Літальний апарат

10.12.2022 у зоні митного контролю митного поста "Тиса" Закарпатської митниці в напрямку «виїзд з України» виявлено спробу незаконного вивезення за межі митної

території України з приховуванням від митного контролю шляхом надання митному органу як підстави для переміщення товарів підроблених документів та документів, що містять неправдиві відомості гелікоптеру Ка-26, 1975 року виготовлення, залишкової вартістю 1 924 330 грн.

Лісоматеріали

01.07.2023 у зоні митного контролю митного поста “Дяково” Закарпатської митниці напрямком руху “виїзд з України» виявлено спробу незаконного вивезення за межі митної території України з приховуванням від митного контролю шляхом надання митному органу як підстави для переміщення товарів підроблених документів та документів, що містять неправдиві відомості, пиломатеріалів із дуба у кількості 19,677 м.куб. загальною вартістю понад 432 069 грн.

14.06.2023 у зоні митного контролю митного поста “Тиса” Закарпатської митниці напрямком руху “виїзд з України» виявлено спробу незаконного вивезення за межі митної території України з приховуванням від митного контролю шляхом надання митному органу як підстави для переміщення товарів підроблених документів та документів, що містять неправдиві відомості, деревини паливної у вигляді полін з бука у кількості 33,99 м.куб. загальною вартістю понад 226 148 грн.

26.01.2023 у зоні митного контролю митного поста “Ужгоро-вантажний» Закарпатської митниці при поміщенні товару у митний режим «експорт» виявлено спробу незаконного вивезення за межі митної території України з приховуванням від митного контролю шляхом надання митному органу як підстави для переміщення товарів підроблених документів та документів, що містять неправдиві відомості, деревини для елементів огорожі з ліщини у кількості 21,5 м.куб. загальною вартістю понад 238 458 грн.

Культурні цінності

29.06.2023 року у зоні митного контролю митного поста “Тиса” Закарпатської митниці напрямком руху “виїзд з України» виявлено спробу незаконного вивезення громадянином України за межі митної території України без належного декларування

Картина сюжетної в жанрі сільський пейзаж, розміром 32см х 27см, виконана на дерев'яній дошці з нерозбірливим підписом автора в нижньому лівому куті, в дерев'яній рамі золотистого кольору розміром 52см ха 46,5см, автора: «E.BARBARINI», роки життя 1855-1930 рр.

Тютюнові вироби

26.01.2023 у зоні митного контролю митного поста “Дяково” Закарпатської митниці напрямком руху “виїзд з України» виявлено спробу незаконного вивезення за межі митної території України з приховуванням від митного контролю у напівпричепі-цистерні тютюнові вироби без акцизної марки України 4-ох марок загальною кількістю 107 500 пачок (по 20 цигарок у кожній). Тютюнові вироби, тягач та напівпричеп-цистерна вилучені (вартість транспортних засобів склала 2 476 625 грн.).

02.07.2023 у зоні митного контролю митного поста “Дяково” Закарпатської митниці напрямком руху “виїзд з України» виявлено спробу незаконного вивезення за межі митної території України з приховуванням від митного контролю у транспортному засобі марки «Peugeot 5008» під керуванням громадянки України, яка слідувала разом зі своїми дітьми, тютюнові вироби без акцизної марки України 2-ох марок загальною кількістю 1320 пачок (по 20 цигарок у кожній). Тютюнові вироби та автомобіль вилучені (вартість авто склала 335 520 грн.).

26.08.2022 у зоні митного контролю митного поста “Дяково” Закарпатської митниці напрямком руху “виїзд з України» виявлено спробу незаконного вивезення за межі митної території України з приховуванням від митного контролю у транспортному засобі марки «VOLKSWAGEN CRAFTY» під керуванням громадянина України, тютюнові вироби без акцизної марки України 5-ти марок загальною кількістю 20 610 пачок (по 20 цигарок у кожній). Тютюнові вироби та автомобіль вилучені (вартість авто склала 548 529 грн.).

Психотропні та нарковмісні препарати

Упродовж 2023 року виявлено 7 спроб незаконного ввезення в Україну у значних обсягах нарковмісних та психотропних препаратів більше 20 найменувань загальною кількістю 988 ампул, 5 408 пігулок, 5 флаконів, 124 капсули, 10 свічок різної фасовки.